

PM: Undanröj hinder för att använda statliga medel till steg 1- och 2-åtgärder

Under 1990-talet utvecklade Vägverket en planeringsprincip kallad fyrstegsprincipen, vilken sedan övertogs av efterföljaren Trafikverket. Tanken med principen är att vid behov av åtgärder i trafiksystemet kunna göra det så effektivt som möjligt, genom att utforska möjligheter i fyra olika steg. De fyra stegen är:

1. Åtgärder med påverkan på efterfrågan och/eller transportsätt
2. Åtgärder för att nyttja befintlig infrastruktur mer effektivt
3. Mindre ombyggnadsåtgärder
4. Nyinvesteringar och större ombyggnadsåtgärder

Genom att använda principen ska åtgärder inom de två första stegen utredas först, och på så sätt kan de mer kostsamma åtgärderna i de två senare stegen vidtas i mindre utsträckning. Ofta är det dock kommun eller region som ansvarar för steg 1- och 2-åtgärder, medan staten står för de mer kostsamma åtgärderna i steg 3 och 4. Besparingen i att genomföra steg 1- och 2-åtgärder istället för steg 3- och 4-åtgärder kommer därmed inte kommun eller region till godo, och ekonomiska incitament för de första stegen utgår.

Trafikverket måste kunna arbeta utifrån sin egen princip, och själva genomföra och möjliggöra medel till kommun och region för genomförande av steg 1- och 2-åtgärder. De ekonomiska ramarna för steg 1- och 2-åtgärder behöver också stå i relation till den budget som finns för steg 3- och 4-åtgärder, för att ge ökad status för åtgärderna och möjlighet att skapa ett effektivt, klimatsmart och samhällsekonomiskt transportsystem. Liksom andra organisationer förordar Svenska cykelstäder att:

- Trafikverkets myndighetsinstruktion (SFS 2010:185) justeras så att dess portalparagraf betonar att fyrstegsprincipen ska tillämpas och att medfinansiering är möjlig för alla åtgärder som är lämpliga.
- Förordningarna om nationell plan för infrastruktur (SFS 2009:236) och om länsvisa infrastrukturplaner (SFS 1997:263) modifieras så att möjliga åtgärder enligt steg 1 och 2 uttryckligen kan få statlig medfinansiering.

- [Varför steg 1 och 2? | Klimatkommunerna](#)
- [Gör fyrstegsprincipen till fyrstegspraktik - Gröna Mobilister](#)
- ["Transporter planeras med metod som passerat bäst före" \(Debatt\)](#)

